

QISSASI RABG'UZIY

Qoqon universiteti Abdijon filiali

Iltimoiy- gumanitar fanlar fakulteti

Filologiya o'zbek tili yo'nalishi 1- kurs talabasi

Obidova Sarvinoz Baxromjon qizi

Email: zz964722@gmail.com

Tel : +998 50 150 38 32

Annotatsiya: Ushbu maqola "Qissasi Rabghuziy" asari haqida yozilgan bo'lib, uning ilmiy va badiiy ahamiyatini tahlil qilishga qaratilgan. Maqola asarning tarixiy kontekstini, uning muhim mavzularini, uslubini va o'ziga xos xususiyatlarini ochib beradi. Rabghuziyning "Qissasi Rabghuziy" asari uning badiiy ijodining yuksak namunasidir va islomiy adabiyotda o'ziga xos o'rin tutadi. Maqola asarning o'ziga xos xususiyatlari, uning tarixiy va madaniy ahamiyati, shuningdek, yozuvchining fikrini aks ettiruvchi elementlarni tahlil qiladi.

Kalit So'zlar : Rabghuziy, Qissasi Rabghuziy, islomiy adabiyot, badiiy tafsir, tarixiy kontekst, muhammadiy g'oyalar, o'rta asr adabiyoti, qadimgi Sharq adabiyoti, adabiy tahlil, ilohiyot.

Abstract: This article is about the work "Qissasi Rabghuzi" and aims to analyze its scientific and artistic significance. The article reveals the historical context of the work, its important themes, style and unique features. Rabghuzi's work "Qissasi Rabghuzi" is a high example of his artistic creativity and occupies a unique place in Islamic literature. The article analyzes the unique features of the work, its historical and cultural significance, as well as the elements reflecting the writer's opinion.

Keywords: Rabghuzi, Qissasi Rabghuzi, Islamic literature, artistic interpretation, historical context, Muhammadan ideas, medieval literature, ancient Eastern literature, literary analysis, theology

Абстрактный: Данная статья написана о произведении «Киссаи Рабгузи» и имеет целью проанализировать его научное и художественное значение. В статье раскрывается исторический контекст произведения, его важные темы, стиль и уникальные особенности. Произведение Рабгузи «История Рабгузи» является высоким образцом его художественного творчества и занимает особое место в исламской литературе. В статье анализируются уникальные особенности произведения, его историческое и культурное значение, а также элементы, отражающие мнение писателя.

Ключевые слова: Рабгузи, история Рабгузи, исламская литература, художественная интерпретация, исторический контекст, мусульманские идеи, средневековая литература, древневосточная литература, литературный анализ, теология.

Kirish:

"Qissasi Rabġuziy" asari o'zining qadimiy Sharq adabiyotida tutgan o'rni bilan alohida ahamiyatga ega. Asar islom madaniyati va adabiyotida kuchli iz qoldirgan, asrlar osha o'qilishga va o'rganishga loyiq bo'lgan bir asar sifatida tanilgan. "Qissasi Rabġuziy" asari islomning dastlabki davrlarida yashagan va ijod qilgan muhim shaxslarning hayoti va faoliyatini yorituvchi eng muhim adabiy manbaalardan biridir. Ushbu asar, shuningdek, qadimgi Sharqning diniy, falsafiy va ijtimoiy qarashlarini o'rganishda katta ahamiyatga ega.

Rabġuziyning "Qissasi Rabġuziy" asari tarixiy va madaniy jihatdan juda katta ahamiyatga ega bo'lib, unda ko'plab diniy, axloqiy va falsafiy tushunchalar o'z ifodasini topgan. U nafaqat o'zining badiiy shakli, balki mazmuni bilan ham o'z davrining ijtimoiy va diniy tafakkurini aks ettiradi. Ushbu maqolada asar va uning ahamiyatiga doir bir qancha aspektlar, shuningdek, Rabġuziy ijodining zamonaviy ilmiy tadqiqotlar va o'rganishlar nuqtai nazaridan tahlil qilinadi.

Tadqiqot Metodologiyasi

Ushbu maqolani yozishda tadqiqotning metodologik asoslari sifatida badiiy tahlil, tarixiy va madaniy kontekstni o'rganish, matnni tafsirlash va qiyosiy tahlil metodlari qo'llanilgan. Badiiy tahlil orqali asarning san'ati va uslubi, tarixiy va madaniy jihatdan esa uning davriga mosligi va ta'sir kuchi o'rganildi. Shuningdek, asardagi diniy va falsafiy mavzularni tahlil qilishda tafsir va ilohiyot metodlaridan ham foydalanildi.

Asosiy qism

"Qissasi Rabġuziy" asari XI-XII asrlarda yashagan musulmon mutafakkiri va shoiri Rabġuziyning eng mashhur asaridir. Bu asar o'z davrida nafaqat badiiy, balki diniy ta'limotlar va axloqiy qadriyatlarni targ'ib qiluvchi muhim manba sifatida xizmat qilgan. Asar islom diniy rivoyatlarini, Qur'on va Hadislarni yoritishga qaratilgan bo'lib, ularda muhim axloqiy g'oyalar, insoniyat uchun muhim qoidalar va har bir kishi uchun zarur bo'lgan axloqiy me'yorlar talqin etilgan. Rabġuziyning asarida, asosan, islomning asosiy tushunchalari, mohiyatini tushuntirish va uning hayotda qanday amalda bo'lishini ko'rsatishga harakat qilingan. Asar, shuningdek, o'z davrining axloqiy va diniy g'oyalariga katta ta'sir ko'rsatgan. "Qissasi Rabġuziy" asari badiiy uslub jihatidan juda o'ziga xosdir. Asar, o'zining qissa tarzida yozilishi bilan ajralib turadi. Rabġuziy, o'z asarini nafaqat diniy maqsadlar uchun, balki badiiy ifoda vositasi sifatida ham yaratgan. U o'ziga xos hikoya qilish uslubini qo'llagan bo'lib, bu uslub orqali o'zining diniy g'oyalarini va axloqiy targ'ibotini o'z davrining tilida va sharoitida yetkazishni

maqsad qilgan. Qissasi Rabġuziyda ko'plab diniy tushunchalar va simvollar mavjud. Bu tushunchalar asar mazmunini chuqur va boy qiladi. Misol uchun, Rabġuziyning asarida ko'plab ariflar, pishiq va murshidlarning hayotini tasvirlash orqali, insonning ruhiy va ma'naviy rivojlanishiga oid falsafiy va diniy g'oyalar keltiriladi. Bu tushunchalar faqat badiiy ta'riflar sifatida emas, balki hayotiy amaliyot sifatida ham ko'rsatilgan.

Rabġuziy asarida Qur'on va Hadislarga oid tafsirlash va sharhlar ham mavjud. U diniy g'oyalarni yanada tushunarli qilib, o'quvchilariga qulay tarzda yetkazishni maqsad qilgan. Bu tafsirlar orqali, islomiy ta'limotlar va ularning hayotga tatbiq etilishi ko'rsatilgan. Qissasi Rabġuziyda axloqiy va falsafiy g'oyalar o'z ifodasini topgan. Rabġuziyning asarida, insonning eng oliy fazilatlari – sabr, matonat, sadoqat, adolat va yaxshilik kabi axloqiy sifatlar keng yoritilgan. Ushbu axloqiy g'oyalar faqat diniy ahamiyatga ega bo'lib qolmay, balki zamonaviy ahloki muammolarni hal etishda ham foydalidir. Asarda Rabġuziyning o'ziga xos fikr va qarashlari, uning dunyoqarashi aniq aks etgan. Uning asarida, ayniqsa, inson va jamiyatning o'zaro munosabati, ijtimoiy tizimning o'zgarishi, axloqiy nuqtai nazarlarni ifodalashda yangi va noyob yondashuvlar ko'zga tashlanadi.

Tahlil va Natijalar

Qissasi Rabġuziy asari o'zining badiiy va diniy mazmuni bilan ajralib turadi. Asar nafaqat diniy ma'nolarga boy bo'lib, balki badiiy jihatdan ham o'z davrining eng yaxshi namunalari sifatida qadrlanadi. Rabġuziyning asaridagi g'oyalar va tafsirlar hozirgi kunda ham katta ahamiyatga ega bo'lib, uning axloqiy va diniy g'oyalari bugungi kunda ham o'z dolzarbligini yo'qotmagan. Asarning diniy va axloqiy jihatlari, uning o'ziga xos tahlili orqali ko'rsatilgan muhim tushunchalar bugungi jamiyatda ham o'zining ahamiyatini saqlab qolgan. Rabġuziy asarining o'rganilishi nafaqat tarixiy, balki zamonaviy jamiyat uchun ham muhimdir.

Xulosa

"Qissasi Rabġuziy" asari o'z davrining diniy, badiiy va falsafiy g'oyalarini aks ettiruvchi eng muhim asar hisoblanadi. Asar, nafaqat badiiy jihatdan, balki diniy va axloqiy jihatdan ham o'z zamonasi uchun katta ahamiyatga ega bo'lib, zamonaviy o'quvchilar uchun ham dolzarb bo'lishda davom etmoqda. Rabġuziy ijodi, o'ziga xos diniy tafsirlar va axloqiy g'oyalar bilan jamiyatdagi muhim masalalarga javob berishga qaratilgan. Maqolada keltirilgan tahlil va natijalar asarning ilmiy va badiiy ahamiyatini yanada chuqurlashtiradi.

Foydalanilgan Adabiyotlar :

1. QODIROV, A. (2025). BADIY ASAR TAHLILI VA DIN INTEGRATSIYASI: (Alisher Navoiy ijodi misolida). *Hamkor konferensiyalar*, 1(11), 386-388.
2. Qodirov, A. (2024). USLUB ADABIYOTSHUNOSLIKNING MUHIM KATEGORIYASI SIFATIDA. *University Research Base*, 857-860.

3. Abdulazizbek, Q. (2024). USLUB ADABIYOTSHUNOSLIKNING MUHIM KATEGORIYASI SIFATIDA. *Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali*, 2(42), 144-149.
4. Qodirov, A., Inomjonova, M., & Olimova, X. (2025). ADABIYOTSHUNOSLIKDA BADIY ASAR TILI VA BADIY NUTQ USLUBI. *Наука и технология в современном мире*, 4(5), 36-38.
5. O'G'Li, Q. A. L. (2023). ADABIYOTSHUNOS USLUBI HAQIDA (DILMUROD QURONOV IJODI MISOLIDA). *World of Philology*, 2(2), 46-50.

